

Красівський Орест Якубович

доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри європейської інтеграції та права Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України
ORCID 0000-0002-7028-6038
e-mail: krasivski@ukr.net

Пасічник Василь Миколайович

кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри європейської інтеграції та права Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України
ORCID 0000-0002-2447-2374
e-mail: v_pasychnyk@point.lviv.ua

**ПОЛІТИЧНИЙ ДІАЛОГ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС
У РАМКАХ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ**

Розкрито роль Угоди про асоціацію в поглибленні політичного діалогу між Україною та ЄС. Висвітлено роль політичного діалогу у формуванні політичної асоціації між Україною та ЄС. Проаналізовано політичний діалог між Україною та ЄС в рамках самітів Україна – ЄС, Ради асоціації, Комітету асоціації, Парламентського комітету асоціації та Платформи громадянського суспільства. Виявлено основні проблеми політичного діалогу між Україною та ЄС.

Ключові слова: європейська інтеграція; Угода про асоціацію; політична асоціація; політичний діалог.

Постановка проблеми. Європейська інтеграція і підготовка до членства в Європейському Союзі визначені на законодавчому рівні фундаментальним національним інтересом та головною метою України на сучасному етапі її розвитку. Важливим етапом на шляху інтеграції України до ЄС є реалізація Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Для публічного управління та адміністрування особливий інтерес становить політична частина угоди, яка передбачає формування політичної асоціації між Україною та ЄС, докорінне реформування публічного управління, сектору безпеки та правоохоронної системи України. Успішність формування політичної асоціації безпосередньо залежить від політичного діалогу між Україною та ЄС.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Співробітництво між Україною та ЄС у рамках Угоди про асоціацію та впровадження європейських стандартів у публічне управління є пріоритетним напрямком сучасних наукових досліджень. Проблеми та перспективи реалізації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС досліджували: І. Бураковський, Н. Волченко, О. Голово-Гавришева, І. Городиський, М. Микієвич, Л. Михайлова, О. Красівський, М. Кузьо, В. Мотиль, В. Муровніков, О. Олексів, Р. Петров, К. Смірнов,

Р. Хорольський, Д. Черніков, Д. Шеренговський, М. Шульга, Г. Яворська, І. Яворська та інші. Однак процес реалізації політичної асоціації між Україною та ЄС залишається недослідженою проблемою у вітчизняній науці.

Виокремлення невирішених раніше частин загальної проблеми.

Угода про асоціацію передбачає формування політичної асоціації між Україною та ЄС, однак у вітчизняній науці немає чіткого визначення поняття “політична асоціація”. Тому залишається незрозумілим, у чому повинна полягати державна політика у сфері європейської інтеграції та національної безпеки щодо формування політичної асоціації України з ЄС. У науці державного управління практично відсутні дослідження процесу реалізації політичної асоціації та політичного діалогу, який відбувається в рамках Угоди про асоціацію. Залишаються також недослідженими проблеми, які виникають між Україною та ЄС у процесі політичного діалогу. Тому метою статті є дослідження політичного діалогу між Україною та ЄС у рамках реалізації Угоди про асоціацію та визначення проблем, які можуть бути на перешкоді європейській інтеграції України.

Виклад основного матеріалу. Угода про асоціацію спрямована, передусім, на розвиток та зміцнення політичного діалогу між Україною та ЄС, який передбачає досягнення таких цілей: а) поглиблення політичної асоціації та зміцнення політико-безпекової конвергенції та ефективності; б) сприяння міжнародній стабільності та безпеці на основі ефективної багатосторонності; в) посилення співробітництва та діалогу між сторонами з питань міжнародної безпеки та антикризового управління, зокрема з метою реагування на глобальні й регіональні виклики та основні загрози; г) пришвидшення зорієнтованого на результат та практичного співробітництва між сторонами для досягнення миру, безпеки й стабільності на Європейському континенті; г) зміцнення поваги до демократичних принципів, верховенства права та доброго врядування, прав людини та основоположних свобод, зокрема прав осіб, які належать до національних меншин, недискримінації осіб, які належать до меншин, і поваги до різноманітності, а також внесок у консолідацію внутрішніх політичних реформ; д) розвиток діалогу та поглиблення співробітництва між сторонами у сфері безпеки та оборони; е) сприяння принципам незалежності, суверенітету, територіальної цілісності й непорушності кордонів [1].

У політичних документах та науковій літературі відсутнє чітке визначення поняття “політична асоціація”. На нашу думку, політична асоціація між Україною та ЄС – це добровільне об’єднання (союз) із метою їх конвергенції із зовнішніх питань та питань безпеки, що передбачає залучення України до Європейської зони безпеки на засадах взаємовигідної співпраці, при збереженні державного суверенітету, політичної самостійності та правової незалежності сторін Угоди про асоціацію. Оскільки політична асоціація України та ЄС базується на європейських цінностях, Україна взяла на себе зобов’язання провести внутрішні реформи з метою поглиблення демократичних перетворень, забезпечення верховенства права та доброго врядування, а також прав людини та

основоположних свобод. Угода про асоціацію є форматом ініціативи східного партнерства, яка діє в межах прийнятої у 2003 р. Європейської політики сусідства ЄС для підвищення рівня безпеки шляхом створення “кола друзів”, “поясу добробуту та процвітання” з країнами-сусідами навколо Європейського Союзу на Сході (Україна, Грузія, Молдова, Грузія, Білорусь) та Півдні (Алжир, Єгипет, Ізраїль, Йорданія, Ліван, Лівія, Марокко, Палестина, Сирія, Туніс) [2].

Політичний діалог між Україною та ЄС відбувається в рамках самітів Україна – ЄС, Ради асоціації, Комітету асоціації, Парламентського комітету асоціації та Платформи громадянського суспільства Україна – ЄС [3]. Ці двосторонні органи були утворені відповідно до Угоди про асоціацію. Політичний діалог може також здійснюватися у таких форматах: 1) регулярні засідання представників України, з одного боку, та представників Європейського Союзу – з іншого, на рівні політичних директорів, Комітету з питань політики та безпеки й експертів, зокрема стосовно окремих регіонів і питань; 2) використання всіх дипломатичних та військових каналів між сторонами, зокрема відповідних контактів із третіми країнами та в рамках ООН, ОБСЄ та інших міжнародних форумів; 3) регулярні засідання як на рівні посадових осіб високого рівня, так і експертів військових установ сторін; 4) у будь-який інший спосіб, зокрема за допомогою засідань експертів, які сприятимуть удосконаленню та консолідації цього діалогу [4].

Саміти Україна – ЄС. На самітах політичний діалог здійснюється на найвищому рівні між сторонами. Зустрічі в рамках самітів проводяться, як правило, один раз на рік. Під час самітів здійснюється загальний нагляд за виконанням Угоди про асоціацію, обговорення будь-яких двосторонніх або міжнародних питань, що становлять взаємний інтерес. Після ратифікації Угоди про асоціацію відбулося чотири таких самітів.

Перший саміт Україна – ЄС у рамках Угоди про асоціацію відбувся 27 квітня 2015 р. у м. Києві. На ньому розглядалися нові безпекові обставини і загрози у контексті агресії РФ проти України та російських дій, спрямованих на підрив міжнародного права та загальноєвропейської безпеки. Обговорювався комплекс питань, пов’язаних із станом імплементації Мінських домовленостей, і наслідки окупації АР Крим і м. Севастополь. Було обговорено хід виконання Угоди про асоціацію і реалізацію внутрішніх реформ в Україні, хід підготовки до Ризького саміту ініціативи “Східне партнерство”, а також питання регіонального спрямування. ЄС надав чіткі сигнали на підтримку незалежності, суверенітету і територіальної цілісності України, зусиль України у протидії збройній агресії з боку РФ, зокрема у контексті продовження санкційної політики ЄС, а також процесу реалізації внутрішніх реформ і стабілізації внутрішньоекономічної ситуації [5]. За підсумками саміту було ухвалено Спільну заяву.

На другому саміті Україна – ЄС, що відбувався 24 листопада 2016 р. у м. Брюсселі, обговорювалися комплекс питань, пов’язаних із розвитком ситуації на Сході України, імплементації Мінських домовленостей і окупації АР Крим і м. Севастополь [6]. Розглянуто стан виконання Угоди про асоціацію і реалізацію

внутрішніх реформ в Україні, а також надання з боку ЄС відповідної підтримки. Окрему увагу було приділено завершенню процесу ратифікації Угоди про асоціацію, перспективам запровадження безвізового режиму для громадян України, співробітництву у сфері енергетики, імплементації поглибленої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі (далі – ПВ ЗВТ). Саміт Україна – ЄС засвідчив подальшу підтримку з боку ЄС незалежності, суверенітету і територіальної цілісності України, а також здійснення в ній внутрішніх реформ. З метою протидії зовнішній агресії РФ продовжено санкційну політику ЄС щодо Росії. Було надано високу оцінку досягнутого прогресу у реалізації внутрішніх реформ і стабілізації фінансово-економічної ситуації в Україні.

На третьому саміті Україна – ЄС 12 – 13 липня 2017 р. у м. Києві було завершено перший етап реалізації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Значну увагу було приділено завершенню процесу ратифікації Угоди про асоціацію, запровадженню безвізового режиму для громадян України, співробітництву у сфері енергетики, імплементації зони вільної торгівлі [7]. Порядок денний саміту передбачав також обговорення комплексу проблем, пов'язаних із розвитком ситуації на Сході України, виконанням Мінських домовленостей та окупацією Росією АР Крим і м. Севастополь. Розглянуто стан виконання Угоди про асоціацію і реалізацію внутрішніх реформ в Україні, а також надання з боку ЄС відповідної підтримки.

Доцільно зазначити, що підготовка до київського саміту 2017 р. відбувалася в складних умовах, після того, коли громадяни Нідерландів на референдумі 2016 р. проголосували проти ратифікації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Парламент Нідерландів все ж ратифікував Угоду про асоціацію за умови, що в ЄС було прийнято Висновок Європейської Ради, в якому зазначалося: “Угода про асоціацію має на меті встановити тісні і тривалі стосунки між Партнерами (ЄС і Україною) на основі загальних цінностей, проте не надає статусу кандидата на вступ до Євросоюзу, а також не створює зобов'язань присвоєння такого статусу Україні в майбутньому. Угода підтверджує співпрацю з Україною у сфері безпеки, зокрема у сфері запобігання конфліктів, регулювання криз і запобігання розповсюдження зброї масового знищення. Воно не містить зобов'язань щодо того, що Євросоюз або держави-члени забезпечують гарантії колективної безпеки або іншу військову допомогу або підтримку Україні. Угода ставить за мету підвищення мобільності громадян. У той же час Угода не надає українським громадянам або громадянам Євросоюзу, відповідно, права проживати і працювати на території, відповідно, держав-членів ЄС або України... Угода підтверджує прихильність Союзу підтримці процесу реформ в Україні. Угода не вимагає додаткової фінансової підтримки з боку держав-членів для України” [8]. Таке рішення Європейської Ради значною мірою нівелює і вихолощує зміст Угоди про асоціацію, а також ускладнює формування політичної асоціації між Україною та ЄС.

На четвертому саміті 9 липня 2018 р. у м. Брюссель за результатами зустрічі сторони узгодили спільну заяву, у якій: ЄС наголосив на своїй підтримці

та відданості незалежності України, її суверенітету та територіальній цілісності; тривалість економічних санкцій проти Росії залишається чітко пов'язаною з повним виконанням Мінських угод; ЄС визнав європейські прагнення України та привітав її європейський вибір; сторони погодилися, що Україна має відмовитися від заходів, що несумісні з Угодою про асоціацію/ГВЗВТ та іншими міжнародними торговельними зобов'язаннями; відзначено реформи у сферах охорони здоров'я, пенсійного забезпечення, децентралізації, державного управління, державних закупівель, екологічних реформ тощо; учасники підтвердили роль України як стратегічної країни для транзиту газу до ЄС [9]. У рамках саміту між Україною та Європейським інвестиційним банком було також підписано фінансову угоду на 75 млн євро інвестицій у безпеку міських доріг п'яти українських міст: Дніпра, Харкова, Києва, Львова та Одеси.

Рада асоціації (далі – РА). Рада асоціації здійснює моніторинг та контроль виконання Угоди, періодично переглядає функціонування Угоди про асоціацію у контексті її цілей. Також Рада асоціації може розглядати важливі питання, що виникають у рамках цієї угоди, та будь-які інші питання, що становлять взаємний інтерес. Засідання Ради асоціації проводяться на рівні міністрів не менше одного разу на рік, а також тоді, коли цього вимагають обставини. До її складу належать члени Уряду України та члени Ради Європейського Союзу і Європейської Комісії [10]. Головування в Раді асоціації здійснюється по черзі представником України і ЄС. Рада асоціації уповноважена приймати рішення, які є обов'язковими до виконання сторонами, та надавати рекомендації. Вона може вносити поправки до Додатків до Угоди, враховуючи розвиток права ЄС.

Перше засідання Ради асоціації між Україною та ЄС відбулося 15 грудня 2014 р. у м. Брюссель. На цьому засіданні з метою забезпечення роботи двосторонніх органів асоціації схвалено рішення Ради асоціації: про прийняття регламентів Ради асоціації, Комітету асоціації і його підкомітетів; про створення двох підкомітетів (Підкомітету з питань свободи, безпеки та юстиції та Підкомітету з питань економіки та іншого галузевого співробітництва); про делегування Радою асоціації окремих повноважень Комітету асоціації між Україною та ЄС у торговельному складі [11].

Рада асоціації між Україною та ЄС 16 березня 2015 р. схвалила оновлений Порядок денний асоціації у формі обміну листами. Оновлений Порядок денний асоціації визначив десять короткострокових пріоритетів щодо політичної реформи, судової системи, реформування виборчого законодавства, боротьби з корупцією, державного управління, енергетики, дерегуляції, державних закупівель, оподаткування та зовнішнього аудиту, які є першочерговими для України. Порядок денний асоціації є основним механізмом моніторингу та оцінювання прогресу України у виконанні Угоди про асоціацію, враховуючи досягнення цілей політичної асоціації та економічної інтеграції. Передбачено, що ЄС надаватиме Україні підтримку у виконанні нею Порядку денного асоціації через застосування усіх наявних ресурсів допомоги ЄС, а також обмін досвідом, поширення кращих практик та “ноу-хау”.

Друге засідання Ради асоціації проведено 7 грудня 2015 р. Учасники засідання підтвердили готовність сторін розпочати з 1 січня 2016 р. тимчасове застосування Угоди про асоціацію в частині поглибленої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі, продовжувати співробітництво у сфері енергетичної безпеки [12]. Сторони обговорили перспективи завершення виконання другої фази Плану дій щодо лібералізації ЄС візового режиму для України, подальше розширення участі України у програмах та ініціативах ЄС, підсумки перегляду Європейської політики сусідства. У рамках засідання підписано Адміністративну угоду між Міністерством оборони України та Європейським оборонним агентством. Основні результати обговорення та досягнуті домовленості окреслено сторонами у спільному прес-релізі [13].

За участі членів Уряду України та членів Ради Європейського Союзу і Європейської Комісії, 19 грудня 2016 р. у м. Брюсселі проведено третє засідання Ради асоціації. Засідання стало першим із початку функціонування 1 січня 2016 р. поглибленої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі (далі – ПВЗВТ), тому детально обговорено не тільки стан імплементації Угоди про асоціацію загалом, а й підбито перші підсумки впровадження ПВЗВТ. Стороною ЄС підтверджено готовність розширення доступу українських товарів на європейський ринок, зокрема шляхом додаткових автономних преференцій, однак водночас визнано необхідність поліпшення ділового та інвестиційного клімату в Україні. Стороною ЄС підтверджено також готовність надавати подальшу фінансову і технічну допомогу Україні у процесі впровадження ключових системних політичних і економічних реформ відповідно до спільних зобов'язань. У рамках засідання підписано п'ять угод між Україною та ЄС, зокрема Угоду про фінансування реформи державної служби, чотири угоди про фінансування програм прикордонного співробітництва. Окрім того, підписано низку документів на залучення кредитних коштів Європейського інвестиційного банку.

У Брюсселі 8 грудня 2017 р. Європейський Союз та Україна провели 4-у зустріч Ради асоціації. Сторони підбили підсумки прогресу, досягнутого у виконанні Угоди та проведенні реформ, а також наголосили на потребі їхньої активізації. Обговорили пропозицію України щодо подальшої інтеграції в Енергетичний союз, Єдиний цифровий ринок, а також питання Митного союзу між Євросоюзом і Україною. Рада асоціації привітала ключову роль, яку громадянське суспільство відіграє у боротьбі проти корупції, та погодилася, що вимоги про декларування статків антикорупційними неурядовими організаціями необхідно скасувати. Учасники зустрічі наголосили на важливості створення спеціалізованого антикорупційного суду в Україні та гарантуванні його повної незалежності, а також ефективного механізму перевірки електронних декларацій статків. Рада асоціації підтвердила роль України як стратегічної країни з довготривалого транзиту газу. Було наголошено на важливості якнайшвидшого підписання угоди про Спільний авіаційний простір між ЄС та Україною, відповідно до положень Угоди про асоціацію. Задля ефективної

імплементції Угоди про асоціацію Рада асоціації погодилася інтенсифікувати діалог між сторонами щодо оновлення додатків до Угоди та ухвалення нагальних дорожніх карт для наближення українського законодавства до законодавства ЄС, як цього вимагає відповідна угода [14].

У Брюсселі 2017 р. було підписано 2 фінансові угоди: Угоду про фінансування програми “Підтримка ЄС для Сходу України”, яка створює правові підстави для її реалізації на підконтрольній Україні території Донецької та Луганської областей. Передбачає надання 50 млн євро для покращення місцевого врядування, економічного відновлення, безпеки громади та соціальної згуртованості; Угоду про фінансування Дунайської транснаціональної програми. Для участі України буде виділено 5 млн євро [15]. Проекти транскордонного співробітництва в рамках цієї угоди спрямовані на соціально-економічний розвиток української частини Дунайського регіону (Чернівецька, Одеська, Івано-Франківська та Закарпатська області).

Комітет асоціації (далі – КА). Комітет асоціації надає допомогу Раді асоціації під час виконання нею своїх обов’язків, складається з представників Сторін, насамперед на рівні вищих посадових осіб, головування в ньому здійснюється по черзі представником України і представником ЄС. Від України членами Комітету асоціації є заступники міністрів з питань європейської інтеграції, заступник Міністра економічного розвитку і торгівлі – Торговий представник України, заступники керівників інших центральних органів виконавчої влади, до повноважень яких належать питання виконання відповідної угоди. До повноважень Комітету асоціації належить підготовка засідань Ради асоціації. Окрім того, Рада асоціації може делегувати Комітету асоціації будь-яке зі своїх повноважень, зокрема повноваження приймати обов’язкові для виконання Сторонами рішення [16]. Комітет асоціації готує свої рішення за згодою Сторін. Засідання Комітету асоціації проводяться щонайменше один раз на рік. Комітет асоціації проводить засідання у спеціальному складі для вирішення всіх питань, пов’язаних із Розділом IV Угоди “Торгівля і питання, пов’язані з торгівлею”, тобто йдеться про забезпечення функціонування всеосяжної та поглибленої зони вільної торгівлі між Україною та ЄС. Комітет асоціації проводить засідання у цьому складі щонайменше один раз на рік.

Комітетові асоціації надають допомогу такі підкомітети: підкомітет з питань свободи, безпеки та юстиції; підкомітет з питань економіки та іншого галузевого співробітництва; підкомітет з географічних зазначень; підкомітет з управління санітарними та фітосанітарними заходами; підкомітет з питань митного співробітництва; підкомітет з питань торгівлі та сталого розвитку. Засідання підкомітету з питань економіки та іншого галузевого співробітництва планується проводити у конфігураціях відповідно до спільно визначених кластерів.

Парламентський комітет асоціації (далі – ПКА) є форумом для членів Верховної Ради України і Європейського Парламенту для проведення засідань та обміну думками. До нього належать депутати Верховної Ради України та

Європейського Парламенту. Цей орган має право запитувати у Ради асоціації інформацію щодо виконання Угоди про асоціацію та надавати їй свої рекомендації, а також створювати відповідні підкомітети.

Під час перших двох засідань Парламентського комітету асоціації, які відбулися 24 – 25 лютого 2015 р. (м. Брюссель) та 4 – 5 листопада 2015 р. (м. Київ), парламентарі за участю представників виконавчої влади та громадянського суспільства обговорювали стан відносин між Україною та ЄС, актуальні питання реалізації Угоди про асоціацію, а також загальну безпекову та політичну ситуацію в Україні. За підсумками засідань схвалено Заключні заяви та відповідні Рекомендації [17].

Третє засідання Парламентського комітету асоціації між Україною та ЄС відбулось 4 – 25 квітня 2016 р. у Брюсселі. Учасники засідання обговорили актуальні питання порядку денного відносин України з ЄС, обмінялися думками щодо політичної ситуації в Україні, безпекової та гуманітарної ситуації на Сході України та в Криму, виконання Мінських домовленостей, стану імплементації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, початку застосування ПВЗВТ із 1 січня 2016 р., питань перспектив запровадження безвізового режиму для громадян України вже в цьому році, здійснення реформ в Україні та низки інших питань секторального співробітництва. ПКА констатував необхідність збереження санаційного режиму щодо Російської Федерації до повного та беззастережного дотримання нею Мінських домовленостей та відновлення територіальної цілісності України в рамках міжнародно визнаних кордонів. За підсумками засідання було прийнято Заяву та Рекомендації.

Четверте засідання Парламентського комітету асоціації відбувалось 20 – 21 вересня 2016 р. у Києві [18]. Учасники також обговорили актуальні питання порядку денного відносин України з ЄС, поговорили про інституційну реформу та питання децентралізації, реформи системи правосуддя та державного управління, стан імплементації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, питання запровадження безвізового режиму для громадян України вже в найближчий час, здійснення реформ в Україні та низку інших питань секторального співробітництва. За підсумками засідання ПКА було прийнято Заключну Заяву та Рекомендації.

П'яте засідання Парламентського комітету асоціації між Україною та ЄС відбулося 15 – 16 березня 2017 р. у Страсбурзі. Парламентський комітет асоціації, розглянувши стан відносин між Україною та ЄС, імплементацію Угоди про асоціацію, загальну безпекову та політичну ситуацію в Україні, домовився про Заключну Заяву та Рекомендації [19].

Шосте засідання Парламентського комітету асоціації проходило 19 – 20 вересня 2017 р. у м. Дніпрі, де відбулася змістовна дискусія щодо того, якою має бути роль ЄС у підтримці відбудови та розвитку регіону й забезпеченні базових, щоденних потреб населення. У фінальній резолюції засідання було зазначено про: підтримку українських позицій на міжнародній арені та засудження

агресивної експансіоністської політики РФ, недопущення маніпулювання доступом миротворців з боку РФ, економічні питання, недопущення проєктів, які шкодять економіці України, Польщі та інших держав (йдеться про Другий Північний потік), а також положення про шляхи боротьби з корупцією [20].

На сьомому засіданні Парламентського комітету асоціації, яке відбулося 18 – 19 квітня 2018 р. у Страсбурзі, було обговорено безпекову ситуацію, наслідки російської агресії, анексії Криму РФ та імплементації Мінських домовленостей, погіршення екологічного становища на Сході України, стан імплементації Угоди про асоціацію, перспективи подальших відносин між ЄС та Україною, питання співпраці в економічній та енергетичній сферах, а також стан впровадження реформ в Україні: реформування судової гілки влади, боротьба з корупцією, реформа виборчої системи, забезпечення прав людини, основоположних свобод та незалежних ЗМІ [21].

Восьме засідання Парламентського комітету асоціації відбулося 17 – 18 вересня 2018 р. у м. Львові та м. Івано-Франківську. На ньому було висловлено глибоке занепокоєння подальшим погіршенням безпекової ситуації на Сході України, збільшення військової присутності Росії в районі Азовського моря та блокаду кораблів внаслідок будівництва Керчинського моста. Заявлено про підтримку розширення обмежувальних заходів ЄС проти Російської Федерації, необхідність призначення спеціального посланника ЄС для врегулювання ситуації на Сході України в Криму та розгортання миротворчої місії ООН на Донбасі. Визнано відповідальність Російської Федерації за збиття літака установкою БУК її збройними силами, а також відповідальність РФ та незаконних військових формувань за страждання населення, що сталися внаслідок військової агресії Росії. Прозвучав заклик до незаконних озброєних формувань ДНР та ЛНР гарантувати безперешкодний та безпечний доступ всім гуманітарним організаціям, а також для Спеціальної моніторингової місії ОБСЄ до всієї тимчасово непідконтрольної Уряду України території. Занепокоєння викликає погіршення екологічних наслідків військової агресії Росії на Сході України та в незаконно окупованому Росією Криму. Сторони висловлюють занепокоєння подальшим погіршенням ситуації з дотриманням прав людини в Криму, особливо кримських татар. Засуджуються політичні переслідування громадян України, які незаконно затримані в Росії та в окупованому Криму. Прозвучав осуд будівництва Північного Поток-2 як загрози європейській безпеці [22].

Саміт привітав створення у Верховній Раді України Робочої групи з питань реформ, втілення заходів із зміцнення інституційного потенціалу та прийняття відповідного законодавства, а також реформи з метою перетворення ВРУ на ефективний, прозорий та дієвий законодавчий орган, діяльність якого спрямована на забезпечення реформ, імплементацію Угоди про асоціацію. Наголошено на важливості продовження антикорупційної реформи та постійної підтримки ЄС діяльності антикорупційних органів. Наголошувалося на важливості вільних і незалежних ЗМІ, на гарантуванні їх права проводити розслідування випадків

корупції на урядовому рівні без ризику бути переслідуваними. Прозвучав заклик до Парламенту України якнайшвидше скасувати положення, що зобов'язують діячів громадянського суспільства, які працюють у сфері боротьби з корупцією, заповнювати електронні декларації. Наголошувалося на важливості активізації розвитку транскордонного співробітництва України з країнами ЄС, розбудови прикордонної інфраструктури, насамперед у Карпатському регіоні. Акцентувалося на важливості співробітництва між Україною та ЄС у сфері стратегічної комунікації та кібербезпеки з метою боротьби з неправдивими новинами та пропагандою Росії, протистоянні її кібер-атакам. Сторони очікують на завершення процедури формування Центральної виборчої комісії та прийняття у другому читанні нового виборчого кодексу. Зазначалась роль Національного агентства з питань запобігання корупції в перевірці фінансів партій та декларації про доходи. Наголошувалося, що українська влада повинна приділяти більше уваги забезпеченню гендерної рівності та недискримінації людей, захисту прав національних і сексуальних меншин тощо [23].

Доцільно окремо зазначити, що європейський досвід захисту прав сексуальних меншин не знаходить підтримки в українському суспільстві, що сприймається як пропаганда розпусти та содомії (гомосексуалізму та лесбійства). На сайті Президента, ВРУ та КМУ було зареєстровано відповідну електронну петицію і набрано необхідну кількість підписів [24 – 26]. Якщо ЄС “засуджує злочини проти ЛГБТ спільноти на ґрунті ненависті та закликає уповноважені органи України притягнути винних до відповідальності” [27], то українські християни протестують проти нав'язування Україні гріховного, на їхню думку, способу життя. Навіть найбільш прозахідна із традиційних церков – Українська Греко-Католицька Церква – зайняла категоричну позицію у цьому питанні: “Будь-які спроби популяризації чи узаконення розпусти, содомії та інших подібних видів гріховної поведінки мають викликати у християнських політиків негайну реакцію активної протидії всіма законними способами” [28]. Це свідчить, що в Україні зароджується протестний рух проти гендерної ідеології, поширення розпусти та содомії, на чому наполягає ЄС. І це може стати перешкодою формування політичної асоціації України з ЄС.

Платформа громадянського суспільства – це спільний орган громадянського суспільства, до складу якого належать представники профспілок, організацій роботодавців, організацій громадянського суспільства України та представники Європейського економічного і соціального комітету [29]. Платформа громадянського суспільства може надавати рекомендації Раді асоціації, а також повинна бути поінформованою про рішення та рекомендації Ради асоціації. Передбачено, що Комітет асоціації та Парламентський комітет асоціації здійснюватимуть регулярні контакти з представниками Платформи громадянського суспільства з метою отримання їхньої думки щодо досягнення цілей цієї угоди.

На засіданнях Платформи громадянського суспільства, що відбувалися 16 квітня 2015 р. у Києві, 18 грудня 2015 р. у Брюсселі, 11 лютого 2016 р. у м. Брюссель,

8 – 9 листопада 2016 р. у м. Києві, 18 травня 2017 р. у Брюсселі, обговорювалися: стан реалізації та виконання Україною Угоди про асоціацію, проведення внутрішніх реформ, посилення економічної співпраці, участі громадянського суспільства під час реалізації програм та проєктів ЄС, війни на Сході України, забезпечення її державного суверенітету та територіальної цілісності, спільні плани діяльності, а також схвалювалися спільні заяви, декларації та рекомендації.

На шостому засіданні Платформи громадянського суспільства Україна – ЄС, яке відбулось 12 квітня 2018 р. у Брюсселі, обговорювалися імплементація Угоди про асоціацію, роль заробітної плати у скороченні бідності та її вплив на трудову міграцію, а також зміна клімату в контексті євроінтеграції. Члени ПГС у спільній декларації: привітали новий Урядовий План дій щодо виконання Угоди про асоціацію; закликали Україну відкликати положення антикорупційного законодавства, що встановлює вимогу для антикорупційних НУО та активістів подавати декларацію про доходи; визнали необхідність послідовного здійснення реформ у різних сферах, враховуючи енергетику та енергоефективність, охорону здоров'я та державне управління; засудили незаконні вибори в Криму, проведені у березні 2018 р.; закликали до негайного звільнення всіх політичних в'язнів із України, незаконно затриманих у Росії, та заручників російських найманців на окупованих територіях [30].

Висновки і перспективи подальших розвідок. Політична асоціація між Україною та ЄС є політичним об'єднанням (союзом) із метою їх конвергенції із зовнішніх питань та питань безпеки, що передбачає залучення України до Європейської зони безпеки на засадах взаємовигідної співпраці, при збереженні державного суверенітету, політичної самостійності та правової незалежності сторін, які підписали Угоду про асоціацію. Політичний діалог у рамках політичної асоціації дає змогу лідерам України та ЄС узгодити та скоординувати підходи щодо зміцнення політичної асоціації та економічної інтеграції Києва та Брюсселя, здійснювати спільне реагування на стратегічні виклики в умовах динамічних змін на глобальному та регіональному рівні. Результатами політичного діалогу стала ратифікація та набуття чинності Угоди про асоціацію, дипломатична підтримка ЄС України проти агресії Росії; почала функціонувати зона вільної торгівлі між Україною та ЄС; запроваджено безвізовий режим, зроблено важливі кроки для подолання енергетичної залежності України від РФ. Завдяки реалізації Угоди про асоціацію Україна за чотири роки у сфері реформування зробила більше, ніж за 20 попередніх.

На перешкоді політичного діалогу стоять такі проблеми в Україні, на яких наголошує ЄС: неефективна боротьба з корупцією; неефективна реформа правоохоронної та судової системи; несталість законодавчої бази; нестабільність фінансової та банківської систем; відсутність гарантій в Україні для захисту майнових прав потенційного інвестора; питання відкритості та вільного доступу до реєстрів майнових прав. Ці перешкоди зумовлені: пануванням олігархічних груп в Україні, які не зацікавлені в проведенні глибоких демократичних перетворень у країні; поширенням патерналістських настроїв в українському

суспільстві, які використовують популісти в політичній боротьбі. А Україна невдоволена небажанням ЄС надати їй перспективу членства, неефективністю Мінських домовленостей, які Росія не виконує, а також намаганням окремих європейських країн та компаній обійти санкції, які були запроваджені проти РФ. ЄС не враховує реальний стан України, проти якої Росія розпочала “гібридну війну”, а тому наполягає на таких ліберальних реформах, які розпорюшують її сили і послаблюють здатність дати рішучу відсіч російській агресії. В Україні зароджується протестний рух за захист традиційних сімейних цінностей та інституту сім’ї та проти нав’язування їй ЄС пропаганди розпусти та содомії, що здійснюється під проводом захисту прав сексуальних меншин та ЛГБТ-спільнот (відповідні петиції були підтримані українськими громадянами на сайтах Президента, ВРУ та КМУ). Водночас допомога ЄС Україні обмежується лише санкціями проти РФ та дипломатичною підтримкою, що недостатньо, коли РФ застосовує проти України військову силу. ЄС відмовляється надати належну військову та фінансову допомогу Україні для протидії російській агресії.

Отож, такі проблеми, як корупція, панування олігархії, неефективні реформи та косметичні зміни в Українській державі, російська агресія, брак твердої позиції ЄС у питаннях європейської перспективи України та санкцій щодо Росії, відмова від надання Україні військової та фінансової допомоги, ігнорування ЄС становища України, яка веде “гібридну війну” з Росією, розчарування народу, що спричинене значним падінням рівня його життя після Революції Гідності, а також втома від війни, можуть стати на перешкоді реалізації політичної асоціації між Україною та ЄС.

В таких умовах, Україні потрібно: зняти питання про її вступ до ЄС; здійснити консолідацію українського суспільства на основі української національної ідеї, що пропонує духовну парадигму розвитку України; провести модернізацію Української держави і суспільства, використовуючи механізми, що передбачає Угода про асоціацію (політична асоціація та всеосяжна та поглиблена зона вільної торгівлі); критично переосмислити і запозичувати лише позитивний європейський досвід, відповідно до її потреб та об’єктивних історичних умов.

Список використаної літератури

1. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. URL : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/984_011 (дата звернення: 10.07.2018).
2. Яворська Г. М. Щодо саміту “Східного партнерства” в контексті сучасного стану відносин Україна – ЄС : аналіт. зап. URL : <http://www.niss.gov.ua/articles/2913> (дата звернення: 14.09.2019).
3. Угода про асоціацію між Україною...
4. Там само.
5. Саміт Україна – ЄС (27 квітня 2015 р., м. Київ). URL : <http://mfa.gov.ua/ua/page/open/id/4610> (дата звернення: 10.07.2018).
6. 18-й Саміт Україна – Європейський Союз. URL : <https://mfa.gov.ua/ua/page/open/id/4984> (дата звернення: 10.07.2018).

7. 19-й Саміт Україна – Європейський Союз. URL : <http://mfa.gov.ua/ua/page/open/id/5114> (дата звернення: 14.09.2018).

8. Опубліковано текст рішення ЄС щодо Угоди про асоціацію з Україною, з урахуванням позиції Нідерландів. URL : <https://ua.112.ua/statji/opublikovano-tekst-rishennia-yes-shchodo-uhody-pro-asotsiatsiiu-z-ukrainoiu-z-urakhuvanniam-pozytsii-niderlandiv-359551.html> (дата звернення: 01.10.2018).

9. Дайджест новин з євроінтеграції, Європейського Союзу та Східного Партнерства за 26 червня – 15 липня 2018 р. URL : http://www.uaib.com.ua/aktual_kua/euro/news_digest/267932.html (дата звернення: 17.09.2018).

10. Питання підготовки та проведення засідань окремих двосторонніх органів асоціації між Україною та ЄС : Постанова Кабінету Міністрів України № 700 від 10.12.2014 р. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/700-2014-%D0%BF> (дата звернення: 16.07.2018).

11. Про делегування радою асоціації окремих повноважень Комітету асоціації у торговельному складі : Рішення Ради асоціації між Україною та ЄС № 3/2014 від 15.12.2014 р. URL : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/845_003 (дата звернення: 16.07.2018).

12. Звіт про виконання Порядку денного асоціації та Угоди про асоціацію між Україною та ЄС (за 2015 року) / Урядовий офіс з питань європейської інтеграції Секретаріату Кабінету Міністрів України. URL : file:///C:/Users/Admin/Downloads/AA_GOEI_REPORT_Dec_2015_final_February_ukr.pdf (дата звернення: 18.09.2018).

13. Спільний прес-реліз після зустрічі Ради асоціації між Європейським Союзом і Україною (07/12/2015). URL : <http://mfa.gov.ua/ua/page/open/id/4610> (дата звернення: 18.09.2018).

14. Дайджест новин з євроінтеграції, Європейського Союзу та Східного Партнерства за 1 – 25 грудня 2017 р. URL : <http://eu-ua-csp.org.ua/news/117-digest-12> (дата звернення: 17.09.2018).

15. Там само.

16. Угода про асоціацію між Україною...

17. Заключна Заява та Рекомендації Другого засідання Парламентського комітету асоціації Україна – ЄС. URL : <http://mfa.gov.ua/ua/press-center/news/41761-zaklyuchna-zajava-ta-rekomendacii-drugogo-zasidannya-parlamentskykogo-komitetu-asociacii-mizh-ukrajinoju-ta-jes> (дата звернення: 18.07.2018).

18. Відбулося Четверте засідання Парламентського комітету асоціації між Україною та ЄС. URL : <http://rada.gov.ua/news/Novynu/134897.html> (дата звернення: 18.07.2018).

19. Заключна заява та рекомендації П'ятого засідання Парламентського комітету асоціації між Україною та Європейським Союзом. URL : <http://iportal.rada.gov.ua/news/Novynu/141979.html> (дата звернення: 18.07.2018).

20. Заключна заява та рекомендації Шостого засідання Парламентського комітету асоціації між Україною та Європейським Союзом. URL : <http://iportal.rada.gov.ua/uploads/documents/43508.pdf> (дата звернення: 18.08.2018).

21. За результатами Сьомого засідання Парламентського комітету Асоціації між Україною та ЄС ухвалено Заключну заяву та рекомендації. URL : <http://rada.gov.ua/fsview/157504.html> (дата звернення: 20.09.2018).

22. За результатами Восьмого засідання Парламентського комітету асоціації між Україною та ЄС ухвалено Заключну заяву та рекомендації. URL : <http://www.rada.gov.ua/news/Novynu/162272.html> (дата звернення: 01.10.2018).

23. Там само.

24. Щодо захисту традиційних сімейних цінностей та інституту сім'ї: електронна петиція Верховній Раді України. URL : <https://itd.rada.gov.ua/services/Petition/Index/3118?aname=responses> (дата звернення: 01.10.2018).

25. Щодо захисту традиційних сімейних цінностей та інституту сім'ї: електронна петиція Кабінету Міністрів України. URL : <https://petition.kmu.gov.ua/m/Petition/View/1485> (дата звернення: 01.10.2018).

26. Щодо захисту традиційних сімейних цінностей та інституту сім'ї: електронна петиція Президенту України. URL : <https://petition.president.gov.ua/petition/42862> (дата звернення: 01.10.2018).

27. За результатами Восьмого засідання Парламентського комітету асоціації між Україною та ЄС ухвалено Заключну заяву та рекомендації...

28. Покликання мирян до участі в суспільно-політичному житті країни: душпастирський порадинок. Київ : Українська Греко-Католицька Церква, 2018. С. 15.

29. Угода про асоціацію між Україною...

30. Дайджест новин з євроінтеграції, Європейського Союзу та Східного Партнерства за 1 червня – 15 квітня 2018 р. URL : http://www.uaib.com.ua/aktual_kua/euro/news_digest/265615.html (дата звернення: 20.09.2018).

Статтю подано: 03.09.2018

Статтю схвалено: 20.09.2018

Krasivskiy Orest Yakubovych

Doctor of Historical Sciences, Professor, Head of the Department of European Integration and Law, Lviv Regional Institute for Public Administration of the National Academy for Public Administration under the President of Ukraine

ORCID 0000-0002-7028-6038

e-mail: krasivski@ukr.net

Pasichnyk Vasyl Mykolayovych

PhD in Political Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of European Integration and Law, Lviv Regional Institute for Public Administration of the National Academy for Public Administration under the President of Ukraine

ORCID 0000-0002-2447-2374

e-mail: v_pasichnyk@point.lviv.ua

POLITICAL DIALOGUE BETWEEN UKRAINE AND THE EU WITHIN THE FRAMEWORK OF THE ASSOCIATION AGREEMENT

Problem setting. The successful implementation of the Association Agreement and the formation of the political association depend directly on the political dialogue between Ukraine and the EU.

Recent research and publications analysis. The problems and prospects for the implementation of the EU-Ukraine Association Agreement have been studied by O. Holovko-Havrysheva, I. Horodyskyi, M. Mykiiievych, O. Krasivskiy, M. Kuzio, V. Motyl, M. Murovnikov, O. Oleksiv, R. Petrov, K. Smirnov, R. Khorolskyi, D. Chernikov, D. Sherenhovskiy, H. Yavorska, I. Yavorska, etc.

Highlighting previously unsettled parts of the general problem. The problem of the political dialogue in the process of implementing the political association between Ukraine and the EU remains unexplored in domestic science.

The article aims to examine the political dialogue between Ukraine and the EU within the framework of the implementation of the Association Agreement and to identify problems that can hinder the European integration of Ukraine.

Paper main body. The political dialogue between Ukraine and the EU takes place within the framework of the Ukraine-EU summits, Association Council, Association Committee, Parliamentary Committee of the Association and the EU-Ukraine Civil Society Platform.

At the summits, the political dialogue is conducted at the highest level between the parties. During the summits, the general supervision over the implementation of the Agreement, discussion of any bilateral or international issues of mutual interest is carried out.

The Association Council monitors and controls the implementation of the Agreement, and periodically reviews the functioning of the Agreement in the context of its goals. It addresses issues that arise under this Association. The Association Council holds ministerial-level meetings.

The Association Committee assists the Association Council in carrying out its duties. On the Ukrainian side, members of the Association Committee are deputy ministries for European integration issues, Deputy Minister of Economic Development and Trade – Trade Representative of Ukraine, deputy heads of other central executive bodies, whose powers include the implementation of the Agreement. The competence of the Committee is to prepare meetings of the Association Council. In addition, the Council may delegate any of its powers to the Association Committee, including the power to take binding decisions for the Parties. The Association Committee prepares its decisions with the consent of the Parties. The Association Committee holds special meetings to solve all the questions to ensure the functioning of a comprehensive and deep free trade area between Ukraine and the EU.

The Parliamentary Committee of the Association is a forum for conducting meetings and exchanging views between members of the Verkhovna Rada of Ukraine and the European Parliament. It includes deputies of the Verkhovna Rada of Ukraine and the European Parliament. This body has the right to ask the Association Council to provide information on the implementation of the Association Agreement and to give it own recommendations, as well as to create appropriate subcommittees.

The Civil Society Platform is a joint civil society body composed of representatives of trade unions, employers' organizations, civil society organizations of Ukraine and representatives of the European Economic and Social Committee. The Civil Society Platform may make recommendations to the Association Council, and should be informed about the decisions and recommendations of the Association Council.

Conclusions of the research and prospects for further studies. The political dialogue within the framework of the Association Agreement allows the leaders of Ukraine and the EU to agree and coordinate approaches to strengthen the political association and economic integration of Kiev and Brussels, to jointly respond to strategic challenges in conditions of dynamic changes at the global and regional levels. The results of the political dialogue were the ratification and entry into force of the Association Agreement, the EU diplomatic support against the aggression of Russia, the free trade zone between Ukraine and the EU, the free-trade area between Ukraine and the EU, a visa-free regime, and important steps to overcome Ukraine's energy dependence on the Russian Federation. As a result of the implementation of the Association Agreement, over the last 4 years Ukraine implemented more reforms than for the previous 20 ones.

Corruption, the dominance of the oligarchy in Ukraine, ineffective reforms and cosmetic changes in the Ukrainian state, Russian aggression, the lack of a firm EU position on the European perspective of Ukraine and sanctions against Russia, refusal to provide Ukraine with

military and financial assistance, ignorance of the situation of Ukraine, which leads the “hybrid war” with Russia, disappointment of the people caused by the significant drop in their standard of living after the Revolution of Dignity, as well as the war fatigue are the problems which may become an obstacle to the realization of the political association between Ukraine and the EU.

Key words: European integration; Association Agreement; political association; political dialogue.

References

1. Uhoda pro asotsiatsiyu mizh Ukrayinoyu, z odniyeyi storony, ta Yevropeyskym Soyuzom, Yevropeyskym spivtovarystvom z atomnoyi enerhiyi i yikhnimy derzhavamy-chlenamy, z inshoyi storony. (2014). URL : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/984_011 [in Ukrainian].
2. Yavors'ka, H. M. (2017). *Shchodo samitu “Skhidnoho partnerstva” v konteksti suchasnoho stanu vidnosyn Ukrayina – YeS*. URL : <http://www.niss.gov.ua/articles/2913> [in Ukrainian].
3. Uhoda pro asotsiatsiyu mizh Ukrayinoyu...
4. Ibid.
5. Samit Ukrayina – YeS. (2015). URL : <http://mfa.gov.ua/ua/page/open/id/4610> [in Ukrainian].
6. 18-y Samit Ukrayina – Yevropeyskyy Soyuz. (2017). URL : <http://mfa.gov.ua/ua/page/open/id/4610> [in Ukrainian].
7. 19-y Samit Ukrayina – Yevropeyskyy Soyuz. (2018). URL : <http://mfa.gov.ua/ua/page/open/id/5114> [in Ukrainian].
8. Opublikovano tekst rishennya YeS shchodo Uhody pro asotsiatsiyu z Ukrayinoyu, z urakhuvanniam pozytsiyi Niderlandiv. (2016). URL : <https://ua.112.ua/statji/opublikovano-tekst-rishennia-yes-shchodo-uhody-pro-asotsiatsiyu-z-ukrainoiu-z-urakhuvanniam-pozytsii-niderlandiv-359551.html> [in Ukrainian].
9. Daydzhest novyn z yevrointehratsiyi, Yevropeyskoho Soyuzu ta Skhidnoho Partnerstva za 26 chervnya – 15 lypnya 2018 r. (2018). URL : http://www.uaib.com.ua/aktual_kua/euro/news_digest/267932.html [in Ukrainian].
10. Pytannya pidhotovky ta provedennya zasidan okremykh dvostoronnikh orhaniv asotsiatsiyi mizh Ukrayinoyu ta YeS. № 700/2014 (2014). URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/700-2014-%D0%BF> [in Ukrainian].
11. Pro delehuvannya radoyu asotsiatsiyi okremykh povnovazhen' Komitetu asotsiatsiyi u torhovel'nomu skladi. № 3/2014. (2014). URL : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/845_003 [in Ukrainian].
12. Zvit pro vykonannya Poryadku dennoho asotsiatsiyi ta Uhody pro asotsiatsiyu mizh Ukrayinoyu ta YeS (za 2015 roku). (2015). URL : file:///C:/Users/Admin/Downloads/AA_GOEI_REPORT_Dec_2015_final_February_ukr.pdf [in Ukrainian].
13. Spilnyy pres-reliz pislya zustrichi Rady asotsiatsiyi mizh Yevropeyskym Soyuzom i Ukrayinoyu 07/12/2015. (2015). URL : <http://mfa.gov.ua/ua/page/open/id/4610> [in Ukrainian].
14. Daydzhest novyn z yevrointehratsiyi, Yevropeyskoho Soyuzu ta Skhidnoho Partnerstva za 1 – 25 hrudnya 2017 r. (2017). URL : <http://eu-ua-csp.org.ua/news/117-digest-12> [in Ukrainian].
15. Ibid.
16. Uhoda pro asotsiatsiyu mizh Ukrayinoyu...

17. Zaklyuchna Zayava ta Rekomendatsiyi Druhoho zasidannya Parlamentskoho komitetu asotsiatsiyi Ukrayina – YeS. (2015). URL : <http://mfa.gov.ua/ua/press-center/news/41761-zaklyuchna-zajava-ta-rekomendaciji-drugogo-zasidannya-parlamentsykogo-komitetu-asociaciji-mizh-ukrajinoju-ta-jes> [in Ukrainian].

18. Vidbulosya Chetverte zasidannya Parlamentskoho komitetu asotsiatsiyi mizh Ukrainoyu ta YeS. (2016). URL : <http://rada.gov.ua/news/Novyny/134897.html> [in Ukrainian].

19. Zaklyuchna zayava ta rekomendatsiyi Pyatoho zasidannya Parlamentskoho komitetu asotsiatsiyi mizh Ukrainoyu ta Yevropeyskym Soyuzom. (2017). URL : <http://iportal.rada.gov.ua/news/Novyny/141979.html> [in Ukrainian].

20. Zaklyuchna zayava ta rekomendatsiyi Shostoho zasidannya Parlamentskoho komitetu asotsiatsiyi mizh Ukrainoyu ta Yevropeys'kym Soyuzom. (2017). URL : <http://iportal.rada.gov.ua/uploads/documents/43508.pdf> [in Ukrainian].

21. Za rezultatamy Somoho zasidannya Parlament'skoho komitetu Asotsiatsiyi mizh Ukrainoyu ta YeS ukhvaleno Zaklyuchnu zayavu ta rekomendatsiyi. (2018). URL : <http://rada.gov.ua/fsview/157504.html> [in Ukrainian].

22. Za rezul'tatamy Vos'moho zasidannya Parlament's'koho komitetu asotsiatsiyi mizh Ukrainoyu ta YeS ukhvaleno Zaklyuchnu zayavu ta rekomendatsiyi. (2018). URL : <http://www.rada.gov.ua/news/Novyny/162272.html> [in Ukrainian].

23. Ibid.

24. Shchodo zakhystu tradytsiynykh simeynykh tsinnostey ta instytutu simyi. (2018). URL : <https://itd.rada.gov.ua/services/Petition/Index/3118?aname=responses> [in Ukrainian].

25. Shchodo zakhystu tradytsiynykh simeynykh tsinnostey ta instytutu simyi. (2018). URL : <https://petition.kmu.gov.ua/m/Petition/View/1485> [in Ukrainian].

26. Shchodo zakhystu tradytsiynykh simeynykh tsinnostey ta instytutu simyi. (2018). URL : <https://petition.president.gov.ua/petition/42862> [in Ukrainian].

27. Za rezultatamy Vosmoho zasidannya Parlamentskoho komitetu asotsiatsiyi mizh Ukrainoyu ta YeS ukhvaleno Zaklyuchnu zayavu ta rekomendatsiyi...

28. *Poklykannya myryan do uchasti v suspilno-politychnomu zhytti krayiny: dushpastyrskyy poradyk.* (2018). Kyiv : Ukrayins'ka Hreko-Katolyts'ka Tserkva, pp. 9 [in Ukrainian].

29. Uhoda pro asotsiatsiyu mizh Ukrainoyu...

30. Dayzhest novyn z yevrointehratsiyi, Yevropeyskoho Soyuzu ta Skhidnoho Partnerstva za 1 chervnya – 15 kvitnya 2018 r. (2018). URL : http://www.uaib.com.ua/aktual_kua/euro/news_digest/265615.html [in Ukrainian].

Paper submitted: 03.09.2018

Paper accepted: 20.09.2018

Цитування: Красівський О. Я., Пасічник В. М. Політичний діалог між Україною та ЄС в рамках Угоди про асоціацію // Ефективність державного управління : зб. наук. пр. Вип. 3 (56) : у 2 ч. Ч. 1 / за заг. ред. чл.-кор. НАН України В. С. Загорського, доц. А. В. Ліпенцева. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2018. С. 13—29.

Citation: Krasivskiy, O. Y., Pasichnyk, V. M. (2018). Politychnyi dialoh mizh Ukrainoiu ta YeS v ramkakh Uhody pro asotsiatsiiu. *Efficiency of Public Administration*, Issue 3(56), pp. 13-29.